

NYTT FRA GRENLAND ÆTTEHISTORIELAG

Nr.2 September 1979

Diplomatarium Norvegicum

-- NYTTIG INFORMASJON,
IKKE ULØSELIG GATE

I Nytt fra Grenland Ættehistorielag vil vi fra tid til annen presentere kilder som kan være nyttige for våre medlemmer. Vi har denne gang valgt et par brev fra første bind i Diplomatarium Norvegicum. Det er som mange sikkert vet, en samling middelalderbrev med en fantastisk mengde informasjon bl.a. om slekter og eierforhold, foruten viktige dokumenter som angår Norges politiske historie. De yngre dokumentene i DN er fra 1560/1570 og er temmelig enkle å lese, men hvis man tar seg tid til å tyde de eldre dokumentene, vil man finne mange nyttige opplysninger der også. Foran hvert brev har utgiverne av DN skrevet noen linjer om hva brevet inneholder, og vi får også opplysninger om hvor originaldokumentet finnes og om noen av seglene er intakt.

1294

75

Vige Lagmand i Skien afsiger Dom angaaende Mageskifte mellem Gunnar paa Borgar og Olaf Haraldsson, som Eiero af Gaardene Borgar og Lofstad. (jfr. No. 83.)

Efter Orig. p. Perg. i Deichmanns Bibliothek i Christiania.
De 4 Segl mangle.

82.

2 Juni 1294.

[Tunsberg.]

Lifuanndom ok uodr komanndom. Ollum guðs uinum ok sinum þeim sem þetta bref sia eðða hæyra. senn dir Uigi logmaðr. Q. G. ok sina ek uill yðr kunniðt gera att Gunnar a Borgom ok þorer klærki komo till minn ok kærððo firir mer um æingna kaup þeira Olafs Haralds sonar ok Gunnars a Borgom ok prouaestt þa sua firir mer ok morgum oðrum goðom monnum. att Olafer Haralds son sældi Gunnare bonnda þa æignn er Borgar hæita en Gunnar sek honom þa æignn er Lofstáðar hæita atian aura boll ok gaf honom imillum fiorom kyrlagum fat i sextigi kyrlaga ok uaf þa sex aurar firir ku ok lauk Gun-

INNHold, NR. 2 1979:

DIPLOMATARIUM NORVEGICUM, NYTTIG INFORMASJON - IKKE ULØSELIG GÅTE.....	SIDE 1
LITT OM GRIVIETTA.....	SIDE 7
SPØRRESPALTEN.....	SIDE 9
BREV TIL REDAKSJONSKOMITEEN.....	SIDE 10
DEN INFORMATIVE SPALTE.....	SIDE 11
LAGSNYTT.....	SIDE 13

Redaksjonskomite:

Thor Gundersen, Bratsberg, 3700 SKIEN	tlf.22784
Roar F. Nesse, Håvundveien 377, 3900 PORSGRUNN	tlf.31087
Ivar Steen-Johnsen, Åmotbakken 33, 3900 PORSGRUNN	tlf.53356

nar þeande þetta fe i æinngu öðru en i kumm ok silfri ok baro þesser menn her vitni um Glæder gulhals ok Vetrliðdi skuli ok toko þeir sua till bokkar ok teðo þat guði att þeir uaro þar i hia ok þatt hæyrððu þeir ok þat sa þeir att þau heldo fystt hondom sammann Gunnar ok Margretta ok þa iakwædde honn þesso kaupi siðan heldo þeir honndom sammann Olafur ok Gunnar ok kæyptu þa æignnum, eptir þat gek Gunnar till Margretto ok spurði hana, ef hon uildi iattu trygging a æignenne ok honn iattade þa annat sinni með hansale siðan heldo þeir en honndom samann Olafur ok Gunnar trygði þa Olafur Gunnare Borga æign ok skæytti unndann ser ok sinu afsprengi en Gunnar Olafue Lopstada æign með sama skilorðde sua baðo þeir ser guð hollan sem þeir satt sogðu ok oll þau hæilog orð er a bokkenne uaro ok æi baro þeir þetta vitni firir nokora muna saker uttan firir guðs saker ok laga ok rettynda ok eptir þessom uitnis burð allra hælst er logbok uattar sua at eftir uitnum ok gognum skal huart mal dæna þui sagde ek þat log at Gunnar fylgi Borga æign en Margreta fylgi Lopstada æign alra hælst er honn kaus ser þessa æign i sitt lutt skipti eftir Olaf þa er honn atte lutskifti við born sinn hia uerande þessare minni log sogn uar herra Jonn logmaðr af Islande, herra Ællender stærki herra Þorðer a Moðru uellum, Peter logmaðr a Uikenne Bærgulfer Ragnu sonn, Jokæll a Moe, Asta a Merðini, Ormer i Læifsgarðde, Snorre hirðmaðr Gunnar ulfvalde Sveinn gulli ok Mælbyggir Olafur ok Folkvarðer ok marger adrer goðer menn þetta bref uar gorrt ok gefuet a Mari Marcellini ok Petri. A samtanda are rikis virðulegs herra Eiriks Magnus enns konungs Noroks konungs, nu sa er þenna min oskurð vil æi hallda suare sliku firir sem logbok uattar þeim a hender er logmansz dom ryfer. Ok till uitnis burððar gafuo mer uartt bref ok insæti firir þetta mal. Valetè jn Christo.

Einar Lagmand i Tunsberg og Vige Lagmand i Skien fornye og stadfæste den i No. 52 meddelte Dom.

Efter Orig. p. Perz. der eies af Kapt. G. Munthe. Segiene mangle.

S3.

11 Juni 1294.

Tunsberg.

Ollum guðs vinum ok sinum þeim sem þetta bref sia eða hæyra sendir Einar logmaðr j Tunsberge ok Vighi logmaðr j Skidu Q. G. ok sina, vit gerom ollum monnum kannaikt at Gunnar a Borgom ok þorer klærkr komo til okkar vm eigna kaup þeirra Olafs Haralls sunar ok Gunnars a Borgom ok profaðezt þa sua firir okr ok morgum auðrum goðom monnum at Olafur Harallz sun selldi Gunnare bonda þa eign er Borgar heita en Gunnar fek honum þa eign j mote er Loftstader heita xvij aura bol ok gaf honum j millim .iiij. kyrlogum fat j .ix. kyrлага ok varo þa .vj. aarar firir ku ok lauk Gunnar bonde þetta fe j engu auðru en j kum ok j sylfri, baro þesser menn her vitni vm firir mer Vigha logmanne með samþykt ok hia vero Jons logmanz a Islande ok Ærlenz stærka. Þorðar a Moðru vollum ok Petrs logmanz, Bergulfs Rognu sunar, Jokæls a Moe, Asta a Merðin, Orms j Leifsgarðe, Gunnars vifallda, Sveins gulla, ok Mælbyggia Olafs ok Folkvarðar, Glæder gullhals ok Vetrliði skuli, ok toko þeir sua til bokar ok teðo þat guði at þar varo þeir j hia ok þat hæyrððu þeir ok sa at þau heldo fyrst hondum saman Gunnar ok Margretta ok jade hon þa þesso kaupi, siðan heldo þeir hondum saman Olafur ok Gunnar ok kæyftu þa firir nemfdum eignum, eftir þat gek Gunnar til Margrettar, ok spurði ef hon villdi jata trygging ok skæyting a Borga eign, ok hon jattade þa annat sinni með handsale, siðan heldo þeir enn hondum saman Olafur ok Gunnar ok trygði þa Olafur Gunnare Borga eign ok skæytti vndan ser ok sinu

alspringt en Gunnar Olaf Lofstada eign með sama skilorðe ok suor fyrir næmfr. Glæder ok Vetrlíði þar at fullann bokadan eið at þetta vitni baro þeir fyrir engarra muna saker nema fyrir rettynda saker, nu af þui at logbok vattar suu at eftir vitnum ok gognum skal huzert maðema, þa doðndom vit með samþykt herra þoress Hakonar sunar ok herra Guðleiks Viljalms sunar ok þeirra logmanna ok annara goðra manna sem fyr næmfr. í þrefenn at huarer skulu þeirri fyrir næmfr eign fylgia er þa kom j kaup skil þeirra ok vitni baroz vm, allra hællzt er Margretta kaus ser Lofstada eign þa er hon skifti við born sin eftir Olaf frafallenn, var þessar domr ok laga orskurðr gefenn jn die Barnabe apostoli j malstofnani a Tunsbergé. a. xv. are rikiss virðulegs herra Eriks Magnus Noregs konungs, ok til vitniss burðar ok staðfestu settum vit fyrir þetta bref okkor jnsigli.

Erevene som er avbildet foran, forteller om et makeskifte mellom eieme av Borge i Gjerpen og Lofstada i Undrumedal i Vestfold og er blant de eldste i sitt slag fra Telemark. I det første sender Vige Lagmann Guðs og sine hilsener til alle menn som ser eller hører brevet, og kunningjør at Gunnar på Borge og Tore Klerk bevitta for ham og mange andre gode menn at det hadde foregått et makeskifte mellom Gunnar på Borge og Olaf Haraldsson. Vi får også en detaljert beskrivelse av hva som ble gitt imellom. Vitnar til makeskiftet opplyses å ha vært Glæder (Glæder) gullhals og Vetrlíde (Vetle) skule, og til stede var også (Olavs mor?) Margrete. Håndslag mellom Gunnar og Olaf og mellom Gunnar og Margrete beseglet makeskiftet. Olaf fraca for seg og sine etterkommere retten til Borge, og Gunnar ga et tilsvarende løfte angående Lofstada.

Til stede under Vigas domsavsigelse var adelsmennene herr Jon Lagmann fra Island, herr Ellender (Erlend) sterke og herr Tord på Modruvollen, videre Peter Lagmann i Viken, Bergulf Ragnusson, Jokjell på Mo, Åste på Merdin (Mella), Orm i Leifsgarden, Snorre hirdmann, Gunnar ulvalde, Svein gulli og melkyggene Olaf og Folkvard og mange andre gode menn.

De samme var til stede i Tonsberg ni dager senere da Einar Lagmann i Tonsberg og Vige Lagmann i Skien fornyet og stadfestet

dommen, med samtykke av herr Tore Håkonsson og herr Gudleik Viljalnsson, to av kongens dyktigste menn. Tore Håkonsson var senere systemann i Slien, men det er usikkert om han var det i 1294. Kanskje var han ennå systemann i Tunsberg-syssel, og i så fall var vel Gudleik Viljalnsson systemann i Skienssyssel.

Av alle disse såkalte "gode menn" har jeg valgt å se nærmere på én, nemlig Åste på Merdin, storbonden med det islandske navnet. Første gang vi finner dette navnet i norske kilder, er i 1222, da en Åste merkesmann falt i en trefning mellom birkebeinere og ribbunger. Noen forbindelse mellom denne mannen og Åste på Merdin er det vel umulig å finne, men det er mulig å følge slekten videre.

I 1336, 1337 og 1341 er nemlig sønnen Bjørgulf Åstesson ombudsmann for systemannen hr. Ivar Ogmundsson Røfa. I det første kvitterer han for årarsbøter, i de to andre innberetter han dragsprov til kongen. En slik ombudsmann, eller (bonde-)lensmann ble valgt blant de mektigste bønder i bygda, og storbonden fra Møla var faktisk den første lensmannen vi kjenner fra Skiensdistriktet. Hans kone Ingrid kom også av en kjent slekt, hun var nemlig datter til den mektige Salmbjørn Simonsen på Lindholm i Nes. Deres sønn Åste nevnes som systemann i 1350-årene, og han har sannsynligvis overtatt sysla da Ivar Ogmundsson døde i 1349 under Svartedauen. De tidligere systemannene i Skienssyssel hadde vært blant kongens nærmeste rådgivere, og når nå en lokal stormann ble valgt til å lede lokaladministrasjonen i den store Skienssyssel, må det bety at slekten på Møla var blitt svært mektig. Åste Bjørgulfsson var gift med Ingigerd Salmundsatter fra Selvik. De fikk sønnen Bjørgulf Åstesson, som ble gift med Jorunn Niluladsatter Calle på Erunla. Deres datter Herborg ble gift med Tormod Valtjovsson Kane. Disse nevnes i et brev datert Gimsøy 10/I 1409, da de overlot søndre Møla til ridderen Gaute Eriksson (Galtung). Tormod og Herborg hadde sønnen Nikolas (Nicolis/Nils), som sammen med kona Ingeborg Olufsdatter eide Søve i Hølla. Både disse og deres etterkommere

var ofte i stridigheter om gårder og gårdparter. Jeg kjenner navnene på to av deres barn, nemlig Ulf Kane, som foruten Søve også eide Dagsrød i Eidsbygda og Frambø i Bø, og Herborg, gift med den danske Lavadelmannen, fogden Jens Pederssen på Mala, bror til den ennå mer kjente fogd HerLaug Pederssen på Mala. Herborg Nilsdatter og Jens Pederssen opptreer i 1474 som arvinger etter Ulf Kane og foreldrene Nikolas og Ingeborg. Det ble bestemt at Jens og Herborg skulle ha Frambø i Bø. Jens Pederssen ser forøvrig ut til å ha hatt en umettelig appetitt på gårder. Fra ca. 1460 og til bortimot år 1500 var han stadig på farten i forbindelse med gårdshandel. Jens og Herborgs barn var Ragnhild, Arne og Andres, men jeg har ikke forsøkt å følge disse videre. Hvis noen kjenner mer til disse slektene, vil jeg svært gjerne høre om det.

Som man ser, kan DN være interessant lesning. Opplysningene i denne artikkelen er hentet fra DN og Biskop Øysteins Jordebok.

Thor Gundersen.

LITT OM GRIVIETTA

Da jeg leste lektor Henneseids artikkel om Eikarud-atta, kom det for meg at jeg hadde lest at denne gården en gang hadde tilhørt Borgen-slekten: Neri Staurheim var lensmann i Bø. Sammen med Gjermund Vreim og Elling Valen var Lunde (Lunde aneks til Bø) var han deputert på Akershus da Kristian IV ble hyllet i 1591. Tre brave menn fra hvert sokn skulle representere det norske folk. Denne Neri Staurheim, som var en begavet og betydelig mann, hadde en datter, Ingeborg. Hun ble gift med Steinulf H. Borgen. Som lensmann heter det at han var tilstede ved en åbotsforretning på Bø prestegård 20/6-1641. Steinulf H. Borgen og Ingeborg Nerisdatter fra Staurheim hadde blant annet disse to sønner: Halvor Steinulfsen Borgen og Neri Steinulfsen som kom til Grivi.

Halvor Steinulfsen Borgen, også kalt Borjakallen var født 1625. Hans kone var Rønnaug Eivindsdatter. Halvor Steinulfsen Borgen ble etter hvert en av Bøherads rikeste menn nest etter lensmannen Aslak Sveinungsen Fossheim fra Vreim. Ved skifte i 1691 heter det at han hadde eid 34 tønner landskyld, nemlig Borgen, Flita, Torstvedt, nedre Grivi, Midtbø, Eikarud, Fossheim, Norbø, Lia, Brenne, Haugland, og Hollane på Liffjell. Halvor Steinulfsen Borgen var en begavet og klok kar med stor evne til å administrere sine eiendommer. I tillegg hadde han sans for boklig lærdom. Han var høg og kraftig bygd. Av gemytt var han rolig og sindig og hadde, sies det, en lun måte å ta folk på. Kjent var han også for å behandle sine husmenn bra, og maten på gården til husmenn og drenger var alltid rikelig. "En får ikke smør av en trebuk", pleide han å si når andre bønder bebreidet han og han skjømte bort arbeidsfolkene sine. Halvor Borgen har også fått sitt navn i koret i gamle Bø kirke da han var med og bekostet maling av kirken.

Halvor Steinulfsen Borgen og Rønnaug Eivindsdatter hadde 7 barn:

1. STEINULF. f. 1650 var første gang gift med Kari O. Folkestad. Han fikk Borgen og Flita. Da Kari døde, ektet han Ingrid Jonsdatter Skoe, og 3. gang heter hans kone Kjersti Pedersdatter. Ved sitt ny giftermål økte han sitt gods.
2. ANDERS f.ca.1652. Han fikk nedre Grivi, 6 tønner skyld i skiftet etter faren. Hans kone er Ingrid Olsdatter Folkestad, 1648-1743, og hun er datter av lensmann Ole Gregersen Folkestad og hustru Astrid Jonsdatter. Hun ættet fra Kjelstad i Lunde. Med kona, Ingrid, hadde Anders fått en større del som arv i østre Eika og bodde der før faren Halvor Borgen ga opp. Anders var også med og bekostet maling av den gamle kirken under navnet Anders Eika i 1687. Skifte fant sted omkring 1618-1721. Anders døde 1727. Ingrid Olsdatter Folkestad var søster til Kari som altså ble gift med eldstebroren Steinulf Borgen. Lensmann Ole Gregersen Folkestad og hustru Astrid Jonsdatter, d.før 1666 da skifte ble holdt, hadde følgende barn: 1) Kari gift med Steinulf Borgen, 2) Ingrid gift med Anders Borgen, 3) Guro gift med Rollev Klevar og 4) Aaste gift til Flåtten i Lisleherad. Ole Gregersen var lensmann i årene omkring 1676, og eide mye jordgods. Etter Astrids død giftet Ole Gregersen Folkestad seg omatt med eldste datter av den rike Sveinung Vreim.

3. EIVIND. Han ble gift med datterdatter av den rike lensmann på Fossheim Aslak Sveinungsen fra Vreim, og han ble siden lensmann i Bø etter Aslak Fossheim. Eivind arvet Fossheim og var en stor-
kar. Han døde 1720. Slekten sitter fortsatt på Fossheim og Østerli.
4. HALVOR fikk Lia og er stamfar til Liafolket og Nordbøfolket. En tallrik slekt , bl.a. biskop Folkestad.
5. INGEBORG ble gift til Barlaug i Lunde og fikk Torstvedt.
6. ASLAUG ble gift med Tor fra Fjågesund og fikk Brenne.
7. GUNHILD ble gift med Halvor Knudsen Norheim fra Lunde og fikk Haugland. Halvor ble lensmann omkring 1714 etter Eivind Fossheim og var lensmann til 1733. Skifte fant sted i 1741, og var det største bo på den tid med 2095 riksdalere.

Halvor Steinulfsen Borgen hadde en bror Neri. Han bodde på Grivi, skjønt han hadde odell på Roe. Hans eldste sønn Steinulf overtok imidlertid Roe, og hans ætt sitter på gården i dag. Datteren Astrid var gift med Eilif Grivi - betydelige folk heter - og de satt på nedre Grivi - 6 tønner land -. Da Astrid sammen med så bra koner som Guri og Snehild Folkestad hadde for skikk å benytte den fremste kirkestolen på kvinnesiden under messe, så stevnet presten Franz Mikkelsen Eilif Grivi og Folkestadbøndene, Gregar og Olaf, til ting på Bø stevnestue 1626 for å få dem kjent uberettiget til å bruke nevnte kirkestol, som var forbeholdt prestekonen og hennes gjester. Prester vant saken.

EPILOG

Å gjøre et straiftog i slektshistorie er som å gå i en stor skog med en vrimmel av gangstier på kryss og tvers. Veien fører oss hit og dit med en masse navn som alle på en eller annen måte er knyttet i hop og skaper en samhörighet som jeg tror var større før enn nå.

Med hilsen

Mathias Borgersen

PS

Spørsmål til lektor Henneseid: Er det noe slektskap mellom ætta som satt på Eikarud på 1700-tallet og Borgan-ætta. Du nevner Rollev Halvorsen, 1712-1782. Hører han til Borgan-ætta eller får han Eikarud ved gifte ?

DS

SPØRRE - SPALTEN

TINN-SPØRSMÅL

Jeg lurer på hva foreldrene til Birgit Hansdatter Brenna heter. Jeg vet at hun var gift med Øystein Halvorsson Brenna, men ikke noen årstall om dem. Jeg vet at datteren het Ragnild Øysteindatter Berg. Hun var født i 1840 og gift i 1865 med Ola Olsson Myhre. Disse personene bodde i Tinn Austbygd.

Geir Kjartan Mogen
Industrigt. 37
3700 SKIEN

BAMBLE-SPØRSMÅL

Er det noen som har noen opplysninger om Jacob Andersson, som kom til Bleiklia i Bamble i 1720-årene, og døde her i 1747. Han var gift med Guri Halvorsdatter fra Vrålstad i Tørdal. Var Jacob Andersson også muligens fra Tørdal? Er takknemlig for opplysninger.

Irene Nilsen
3990 ØDEGÅRDENS VERK

GJERPEN-SPØRSMÅL

Er det noen som kan gi opplysninger angående forfedrene til mine tipptippoldeforeldre Thorkild Johnsen, Listul, Gjerpen født 29/9-1795 gift med Torine Heljesdatter f. 8/12-1796, som emigrerte til Amerika med hele familien i 1843 så nær som den elste datteren Ingeborg Thorkildsdatter f 11/10-1820?

Forfedrene til Thorkild Johnsen Listul mener jeg er Jon Thorkildsen f. ca. 1767 g.m. Dønnil Rasmusdatter f. ca. 1770. Foreldrene til Torine Heljesdatter mener jeg er Helje Eriksen, f. ca 1768, Sørleie, g.m. Jøran Svendsdatter f. ca. 1773.

Jeg tror at oldefar til Thorkild Johnsen, Listul er Jon Thorkildsen som brøt opp Bestul i Luksefjeld i 1730.

Grinilia har skrevet noen artikler i T.A. angående plasser i Luksefjeld. Er det noen som har disse.

A. Granby
Gravv. 52
3940 Steinstad

TIL REDAKSJONSKOMITEEN

Et fint tiltak som kan komme til å gi hjelp til mange som strever med å sanke inn stoff til sin slekt. Innledningsartikkelen av lektor Stian Henneseid var overlag interessant. Bare håper at vi snart må få attesoga fra Bø. Spørre-spalten tror jeg kan bli av stor betydning.

Da jeg sitter inne med en del stoff om ymse ætter, vil jeg gjerne - om noen av våre medlemmer har interesse av det, da dette bli kjent i laget. Det er stoff som er kommet til etter at boken min var ferdig, og som ble til da personer på sidelinjer ba om hjelp til å finne frem til den videre gang i slekten. Nedenfor vil jeg nevne det stoff jeg har:

1. Slekten Engrav i Heddal med forgreninger til Lardal i Vestfold. Denne slekt går tilbake til en Halvor Jensen Engrav ca.1330. Ved gifte kommer vi innom Kviteseid. V.Eika i Bø, Holla i Heddal, Hjelset i Helgen, Askim i Lardal, Hvaal i Lardal, Grini i Lardal. Slekten her kaller seg Aschjem, og Hans Jakob Olsen Aschjem var storbonde på Grini og stortingsmann for Jarlsberg og Larviks amt. Vi finner slekten også på Røsholt i Lardal, der mor til min fars slekt kommer fra. I avsnittet om slekten Engrav med dets forgreninger finner vi mye stoff om den enkelte person. Til slutt noen notater om Kongelf-familien på gården Eid i Sandsvær. Også denne slekt havner på Grini i det ligger Catrine Andersdatter i 1818 gifter seg med Ole Torstensen Grini.
2. Skogenætta i Bø i Telemark. Stamfaren var gamle Erland på Folkestad f. ca. 1480. Litt om Griviætta. Her kommer man inn på flere kjente ætter: Gården el. Gåla, Evju i Nes, Forberg, Bø Klevar, Furuvoll og Oterholt i Bø. Griviætta: Neri Staurheim, lensmann i Bø var tilstede ved hyldningen av Kristian IV i Oslo 1591. Halvor Steinulfsen Borgen Borjakallen f.1625 eide 34 tønner landskyld som han fordelte på sine barn. Hans navn finnes i koret i Bø gml. kirke.
3. Den tyske slekten Müller eller Møller som kom fra Saksen til Ulefoss og senere til Hørteverket i Nes. Denne ætta ble bufaste og giftet seg inn i norske bondeætter som Hellek Storkås, Gunnar O.Glakol, Nes, Halvor Halvorsen Skogen 2, ordfører Hans Stenstad, Sauherad.
4. Manus om ætta på Langkås ved Valen i Nes i Telemark. Særs interesse har soga om Giert Thomassen Langkås, kongen i Aarmotdalen.
5. Stoff om slekten på Graver i Valebø som kom fra Heddal og en gren som havnet på Nordre Lofstad i Lardal.

Mathias Borgersen
Tamburgt.9
3700 SKIEN
tlf..26339.

DEN

INFORMATIVE

SPALTE

MIKRO-FILM PÅ SKIEN BIBLIOTEK

På bakgrunn av den økende interesse for lokal- og slekts-historie har Skien bibliotek de siste åra gått til anskaffelse av en del materiale på mikrofilm. Dette materiale er ellers vanskelig tilgjengelig. Den interesserte må vanligvis oppsøke Riksarkivet i Oslo eller Statsarkivene i Oslo eller Kristiansans for å få tilgang til det vedkommende er interessert i. Biblioteket har en del midler hvert år til innkjøp av mikro-filmet materiale, og vi er meget interessert i å få henvendelser om hva slags materiale som det er særlig interesse for å prioritere innkjøpt. Nedenfor følger liste over det materiale som for øyeblikket befinner seg på Skien bibliotek, (15. aug. 1978).

KIRKEBØKER:

Hele Telemark fylke.

MANNTALL, FOLKETELLINGER:

Manntall Telemark 1664-1666.

Folketellinger Bamble, Nedre Telemark, Øvre Telemark, Telemarksbyene 1601.

Folketelling Skien, Gjerpen, Solum 1865, 1875 og 1900.

EMIGRANTPROTOKOLLER:

Emigrantprotokoll Kristiansand 1873-1901.

Emigrantprotokoll Kristiania 1867-1902.

MILITÆRE RULLER:

Militære ruller Telemarkske infanteriregiment 1789-1814.

SKIFTEBØKER:

Skiftebøker Nedre Telemark 1667-1834.

Skiftebøker Skien 1666-1881.

Skiftebøker Øvre Telemarken. Vestenfjeldske 1665-1850.

AVISER:

Ugeblad for Skien, Skiensfjord og omegn	1830.
Ugeblad for Skien og omegn	1830-1839.
Bratsberg amtstidende I	1840-1841.
Bratsberg amtstidende og Correspondent	1843, nr. 55.
Bratsberg amts Correspondent	1844-1846.
Bratsberg amtstidende II	1845, 1849, 1852 nr. 1, 1853 nr. 96, 1855-1856.
Bratsberg amts avertissementstidende	1859.
Varden	1874-løpende.
Bratsberg amtstidende IV	1884-1901.
Bratsberg-demokraten	1908-1920, 1923.
Telemark socialdemokrat	1922-1926.
Telemark kommunistblad	1924-1929.
Telemark arbeiderblad	1926-1940, 1945-løpende.
Sannheten	1933.
Telemark dagblad	1933-1934.
Telemark blaif	1940.

ILLEGALE AVISER 1940-1945.

Samling av alle illegale aviser fra Telemark som med sikkerhet er utgitt i fylket.

Lokalhistorisk litteratur

En av de vansker lokalhistoriske interesserte har, er å finne fram til de hjelpemidler som han har bruk for. Det finnes i mange tilfeller bøker/hefter hvor en kan hente nyttige opplysninger. Ofte vil en kunne finne direkte slektsopplysninger i disse bøker/hefter, videre kan slike hjelpemidler hjelpe til med å gi interessante opplysninger om slektingene.

Drangedal.

1. Olav Sannes: Drangedal med Tördal.
2. Olav Sannes: Hardår.
3. Olav Sannes: Gullsplinten.
4. Åsulf Lande: Kyrkje og kyrkjeliv i Drangedal.
5. Åsulf Lande: Tördal kyrkje 150 år, 1809 - 1959.
6. Åsulf Lande: Kroken kapell 50 år, 1910 - 1960.

7. M. Solberg: Jordbunnen i Drangedal.
8. Haakon Danevad: Skogen i Drangedal.
9. Haakon Danevad: Bjønn og Bjønnejakter i Drangedal etter 1850.
10. Jörgen Grave: Drangedal Kirke 200 år, 1775 - 1975.
11. Anna Nesland: Bygdemål i Drangedal.
12. Knut Strand: Folketellingen 1762.
13. Knut Strand: Folketellingen 1801.
14. Knut Strand: Folketellingen 1855.
15. Knut Strand: Folketellingen 1865.
16. Tone Lauvstad: Nedlagte plasser og setrer i Drangedal og Tördal.
17. Anne Rös vik: Slektningar frå Solli i Tördal.
18. Aslaug og Jens Elsebutangen: Slektsbok.
19. Aasulf E. Tveit: Skogsus og elvebrus frå Kjos en.
20. Gudrun Haugen: Bondehövdingen Halvard Gråt opp.
21. Drangedal Historielag: Det var ein gong - Minner frå Drangedal.
22. B. H. 70-års minner fra Kragerødistriktet, Blodgangsepidemien 1859.
23. Viser og vers fra Drangedal.
24. Festskrift for Tördals Sparebank ved 50-aars jubilæumet, 1ste juli 1915.
25. Drangedals Sparebank 17de juni 1865 - 17de juni 1915.
26. Drangedal Skogeierlag 1911 - 1961. Ved Rolf Dammann.

INNLEDNINGEN HAR VI SAKSET FRA ET SKRIV UTGITT AV DRANGEDAL HISTORIELAG, VI SYNES IDEEN ER GOD, OG VI HAR FÅTT LOV TIL Å BRINGE DETTE VIDERE TIL VÅRE MEDLEMMER, VI LOVER Å KOMME TILBAKE TIL SAKEN I SENERE NUMRE MED LITTERATURLISTER FOR ANDRE KOMMUNER.

Fra et av våre medlemmer har vi mottatt en liste over hans samling av lokalhistorisk litteratur som han stiller til disposisjon for utlån til andre medlemmer. Dette vil vi komme tilbake til. Kanskje fins det flere?

L A G S N Y T T

Den 6. mars 1973 heldt Grenland Etthistorielag et godt besøkt årsmøte i Villa Floyen. Årsmøteforhandlinger og valg gikk greit unna, og deretter kåserte forfatteren av Gjerpen bygdebok, Terje Christensen, om enkelte tyske bergverksfolk som kom til Gjerpen på 1600-tallet, og han viste hvordan deres etterkommere gradvis ble oppslukt av bondesamfunnet.

Etter årsmøtet har det nye styre drøftet mulighetene for

ytterligere innkjøp av kildemateriell, men økonomien tillater ikke at vi gaper over for nye. Vi har fått en del av manntallet for 1664/66, men det er ennå ikke bundet inn. Medlemmene vil få beskjed når det er klart til utlån.

Søndag 10. juni hadde vi vår tradisjonelle forsommerutflukt. Denne gang gikk turen til Evju bygdetun og kultursenter, hvor vi hadde en riktig hyggelig dag. Omviseren Finn Rønning tok oss med på en grundig og interessant rundtur i bygningene, og etterpå orienterte ordfører Hans Stenstad om Hørte-verket og dets forbindelse med Ulefos Jernverk. Vi avsluttet dagen med en rusletur til stedet hvor det gamle Hørte-verket lå, og underveis fikk vi en levende og god beskrivelse av verket og dets betydning for et lite samfunn.

Tallet på medlemmer i Grenland Ettehistorielag er stadig stigende, og vi tar vel si at vi nå har medlemmer i alle aldersgrupper. Våre yngste medlemmer er tre gutter på 14/15 år. Disse går på Gimsøy ungdomsskole, hvor vi fra og med forrige skoleår har hatt lokalhistorie/slektsforskning som valgfag, med kurs på ½ år i hver disiplin, 2 timer pr. uke. Dette har vist seg å være et populært valgfag, og vi håper at andre ungdomsskoler kan komme i gang med noe tilsvarende, slik at stadig flere kan bli gjort kjent med vår spennende og interessante hobby.